

Ha majd a kisbirtokos is mind belátja, hogy birtokának értéke a mezőgazdaságra kevésbé alkalmas területe részek beerdősítése által növekedni fog, kellemesebb és szebb lakóhelylyé, értékesebb használati vagy eladási tárgygyá válik, ha az állam által nyújtott kedvezményeket a magánosok mindjobban igénybe venni igyekeznek és az 1879. évi XXXI. t. cz. mondhatnám aranyat érő 177. §-át, melynek értelmében az állam a beerdősítéseket előmozdítja: a beerdősítés alá vett területeknek adómentessé tételével, magvak és csemetéknek ingyen kiosztásával, végre pénzkölcsönökkel és pénzsegélyekkel, a lehetőség szerint igénybe veszik, akkor az erdők szeretete, azok gondozására és ápolására való igyekezet a nép közé is elterjed, nagy hasznára népünknek és egyszersmind javára közgazdaságunknak.

Titkári jelentés az Országos erdészeti egyesület 1891. évi közgyűlésén.

Tisztelt közgyűlés! Egyesületünknek a mult évi közgyűlés óta kifejtett munkásságáról szóló tiszteletteljes jelentésben mindenek előtt egy olyan ügyre kell vissza térnem, mely tulajdonképen még a mult évi közgyűlés előtt foglalkoztatta egyesületünket, t. i. az 1890. évi bécsi gazdasági és erdészeti kiállításra.

Az eredményről, melyet egyesületünk ezen kiállítás magyar erdészeti csoportjának rendezésénél elért, a mult évi közgyűlésen ugyan már megtétezt a részletes jelentés, két dologról azonban, nevezetesen a magyar erdészeti kiállító kintüntetéséről és a kiállítás pénzügyi eredményéről véglegesen nem lehetett beszámolni, mivel a kiállítás akkor még nem volt bezárva s ennek folytán a szükséges adatok sem állottak rendelkezésre.

A mult évi közgyűlés elé terjesztett jelentés kiegészítésekül pótlólag még megemlítem, hogy a jury hivatalosan közzétett ítélete szerint a magyar erdészeti csoport kiállítói közül — leszámítva azokat, kik saját elhatározásukból versenyen kívül állottak vagy a kiállításra csak diszitési tárgyakat küldtek be, csupán egy nem részesült kitüntetésben, a mi minden esetre arra mutat, hogy egyesületünk a magyar erdészeti csoport rendezésénél nemcsak kielégítő, de valóban nem is remélt sikert ért el, annyival is inkább, mert a két állampól kiállítói részére megítélt első rendű kitüntetések aránya is a magyar csoport teljes sikere mellett szólt.

A mi a kiállítás pénzügyi eredményét illeti, erről szintén kedvező jelentést tehetek.

A kiállítás rendezésénél felmerült kiadásokat ugyanis, melyek összesen 15,282 frtra rugtak, nem csak teljesen fedezhettük a rendelkezésünkre bocsátott összegekből, hanem 426 frt 95 krt még meg is takarítottunk.

Ezt a felesleget, tekintettel arra, hogy az a földművelési ministeriumtól ezen célra nyert 7000 frtnyi állampósegély maradványát képezte, az állampószárba szállítottuk be, a kiállításról szóló számadásunkat pedig az országos bizottságnak terjesztettük elé, mely azt részletesen felülvizsgálva teljesen kifogástalannak találta s mint ilyent a nagym. földművelési ministeriumhoz terjesztette fel. Számadásunkat ezenkívül az igazgató-választmány rendelkezéséhez képest saját számvizsgáló-bizottságunk is felülvizsgálta s ez is teljesen rendben levőnek találta.

Egyesületünk részéről tehát ezen kiállítás ügye teljesen befejeztetett és pedig úgy, hogy a rendezésből kifolyólag anyagi terheket sem a kiállítás folyama alatt, sem utólag nem kellett elvállalnia. Megemlítenő azonban, hogy egye-

sületünk mint kiállító is részt vett a bécsi kiállításon s mint ilyennek már kiadásai is voltak.

Ezen kiadások eredetileg 416 frt 29 krt tettek ki, ehez azonban később még 544 frt 44 kr. járult, mivel az igazgató válaszmány az ügy befejezése alkalmával indokoltnak találta azok részére, kik e kiállítás rendezése körül fáradoztak, az egyesület elismeréséül 100 darab arany jutalmat megszavazni. Kiállítási kiadásaink tehát együtt véve 961 frt 73 krra rugtak, ebből azonban 543 frt 06 kr. azon rendkívüli bevételből fedeztetett, mely a kiállítóktól átengedett tárgyak és a bezárás után megmaradt ládák és hulladékok értékesítéséből befolyt, az egyesület tehát e kiadásokból csak 418 frt 67 krt viselt sajátjából.

*

Azon ügyek között, melyekkel az igazgató-válaszmánynak a mult évi közgyűlés meghagyásából a letelt idő alatt foglalkozni kellett, igen fontos, de nehezen megoldható kérdést képezett a magán erdőtisztek és erdészeti altisztek nyugdíj intézményének kérdése, melynek felkarolására tudvalevőleg Székely György tisztelt tagtársunk tett volt még 1889-ben indítványt. E nehéz kérdés azonban, sajnos, az indítványozónak az előleges adatok összegyűjtése körül kiéjtett buzgó fáradozása daczára sem volt még annyira megérlelhető és előkészíthető, hogy ez alkalommal előterjesztést lehetett volna tenni.

Ennélfogva az igazgató-válaszmány utasításához képest tisztelettel kéretik meg a közgyűlés, hogy ezen ügyben a jövő közgyűlésig újabb időhaladékot adni méltóztatnék.

A mult évi közgyűlés az igazgató válaszmányt bizván meg azzal, hogy a magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítvány szabályzatát az egyesület alapszabályaiba beiktassa, a f. évi márczius 23-án tartott válaszmányi ülésen

alapszabályaink megfelelően átdolgoztattak s jóváhagyás végett az illetékes földmivvelésügyi ministeriumhoz terjesztettek fel.

A jóváhagyás leérkezte után intézkedett egyszersmind a választmány, hogy alapszabályaink, melyeknek szövege az utolsó időben többféle változáson ment keresztül, 2500 példányban kinyomassék és az „Erdészeti Lapok“ mellékleteként minden egyesületi tagnak megküldessék.

*

A II-ik nemzetközi ornithologiai congressusra mely ez év május havában fővárosunkban tartatott meg, egyesületünk is meghivatván, az igazgató-választmány intézkedett, hogy annak tárgyalásain egyesületünk is képviselve legyen s tényleg több tagtársunk tevékenyen is részt vett a congressus nagy érdekű sikeres munkálkodásában.

*

Meghívót kaptunk ezenkívül a galicziai erdészeti egyesület közgyűlésére és a zágrábi országos kiállítás megtekintése czéljából augusztus havában Budapestről rendezett tömeges kirándulásban való részvételre. Ezen két alkalommal azonban egyesületünk hivatalosan nem volt képviselve, mert a galicziai társegyesület közgyűlése idejében első alelnökünk, ki az egyesület képviselőjét elvállalni szives volt, hivatalos kiküldetésen lévén, azon nem jelenhetett meg, — a zágrábi kiállítási bizottság elnökségének az említett kirándulásban való részvételre vonatkozó távirati meghívása pedig, sajnos, csak néhány nappal az elindulás előtt érkezett meg, úgy hogy az elnökségnek nem volt módjában a hivatalos képviseltetés iránt intézkedni.

*

Irodalmi tevékenységünk ezen közgyűlési év alatt sem szünetelt.

Kiadtuk Fekete Lajos és Magócsy Dietz Sándornak egyesületünk irodalmi alapítványából 200 darab arannyal jutalmazott nagy munkájából az »Erdészeti Növénytanból« az első kötetet s intézkedtünk egyszersmind, hogy a második kötet is minél előbb kikerüljön a sajtó alól.

A 33 sűrűn nyomott ivre terjedő s 553 rajzzal illusztrált kötet összesen 1591 frt 48 krba került az egyesületnek, mind a mellett az igazgató-választmány a vaskos kötet árát oly méltányosan szabta meg, hogy kevésbé vagyonos tagtársaink is könnyen megszerezhetik.

A második kötet, mely jelenleg szedés alatt van, mintegy 50—60 ivre fog terjedni s közel 600 magyarázó ábrával lesz ellátva. Kiállítási költségei mindenesetre igen jelentékenyek lesznek, de remélhetőleg ezt is sokkal olcsóbban bocsáthatjuk szakunk rendelkezésére, mint a mily árral hasonló terjedelmű és értékű magyar vagy német munkák forgalomba bocsáttatni szoktak.

Hogy mily szükségét pótol egyesületünk azon szakmunkákkal, melyeket pályázatai által létre hozott és azután saját költségén kiadott, eléggé mutatja ezek kelendősége. — »Az erdőhasználattan« első kiadása már teljesen elfogyott. — „A futóhomok befásításáról“ szóló és a „Tölgy és Tenyésztése“ czimű munkák költségei megtérültek s az első kiadásból fennmaradt fölös példányok a szerzőknek már régen kiadattak. — Megtérültek az „Erdészeti földméréstan“ költségei is, úgy hogy közelebbről már ebből is kiadhatók lesznek a szerzőt megillető fölös példányok.

Az „Erdészeti Rendeletek Tára“ czimű kiadványunknak első négy év folyama második kiadásban is teljesen elfogyott.

Legujabb kiadványaink közül a „Magyarországon előforduló főbb fanemek csemetéinek természetéről“ szóló né-

pies füzet 5000 példányban forog az egyesületi tagok és a községek kezén s ugyanezen tárgyú, de a szakemberek számára irt másik kiadványunkból is több száz példány kelt el.

Ezekhez járulnak állandó kiadványaink: az „Erdészeti Lapok“, mely 2100 példányban jelenik meg, — továbbá az „Erdészeti Zsebnaptár“ és az „Erdészeti Rendeletek Tára.“

Pályázataink közül egynek, t. i. a három kötetre tervezett „Erdészeti Építészettanra“ hirdettnek eredményéről az igazgató választmány jelentése tárgysorozatunk 4-ik pontjánál lesz előterjesztve. A többieket illetőleg pedig megemlítendő, hogy az „Erdőrendezés“ kézikönyvből, melynek megírására 200 darab arany jutalom tüzetett ki, az első általános rész már meg van írva s részben a bírálaton is keresztül ment, a második rész azonban a megbízott szerző elfoglaltsága miatt még nem készülhetett el. Fügőben van ezen kívül még négy pályázatunk, melyek közül három az erdőfelújítás, erdőgondozás és az erdőhasználatot tárgyzó népies munkákra hirdett 40—40 darab arany jutalommal s azon czélzattal, hogy a megírandó munkák a csemete nevelésre vonatkozó fentebb már említett népies kiadványunkat egy kis könyvtárrá egészítsék ki, melyben a nép minden szükségést megtaláljon, a mire az erdőkezelésnél szüksége lehet.

Ezen pályázatainknak határideje azonban csak ez év végével jár le s így az eredményről sem tehető jelentés.

Ugyanekkor jár le a negyedik pályázat is, mely 80 darab arannyal az ugynevezett legelőerdők berendezésének, felújításának és használásának ismertetésére tüzetett ki, itt azonban már megemlíthetem, hogy erre a pályázatunkra már egy munka beérkezett.

Az itt említett fügőben levő pályázatokra a Deák

Ferencz alapítvány összes eddig esedékessé vált kamatai le vannak foglalva, nemcsak, de le vannak már foglalva az 1892. évi végéig befolyó kamatok is, sőt ezenkívül 35 darab aranyat a folyó évi bevételek feleslegéből is erre a célra kell fordítanunk.

Ezeket tekintetbe véve, az igazgató-választmány abban állapodott meg, hogy ez alkalommal a tisztelt közgyűlésnek nem tesz javaslatot új pályakérdés kitűzésére, mivel abban a nézetben van, hogy nem volna czélszerű a Deák Ferencz alapítvány kamatait több évvel előre lekötöni.

*

Könyvtárunkat a letelt közgyűlési év alatt új beszerzésekkel nagyobb mértékben nem növelhettük, mert meglévő könyvkészletünk régi szekrényeinket teljesen betöltötték s ennél fogva a rendelkezésre álló hiteltől először is új szekrényeket kellett beszerezniünk. Jövőre azonban már tekintélyes összeget fordíthatunk az újabb irodalmi termékek beszerzésére.

Szerényebb mértékben (összesen 80 kötet) egyéb-iránt a lefolyt idő alatt is gyarapítottuk könyvtárunkat részint a legszükségesebbek beszerzése útján, részint egy elhunyt tagtársunk, Scultéty Náthán hagyatékából, melyet az özvegy volt szives egyesületünknek rendelkezésére bocsátani.

Voltak azonban könyvtárunkban olyan munkák is, melyek az erdészeti szakot nem érdeklik, illetőleg másod példányok, melyekre szükségünk nem volt. Ezeket a térszűke folytán kiselejteztük és az igazgató választmány határozatához képest 41 régi erdészeti szakmunkát és 10 bányászati munkát a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akademiának, 80 gazdasági szakmunkát az országos magyar gazdasági egyletnek, 23 technikai munkát a

magyar mérnök és építész egyletnek és 5 orvosi szakmunkát a budapesti orvos egyesületnek ajánlottunk fel.

Gyűjteményeinket több kiválóan szép félgyártmánnyal és egy értékes fejsze-gyűjteménnyel szaporítottuk. Az előbbieket azon tárgyak közül választottuk ki, melyeket a bécsi kiállításra küldött tárgyaik közül egyes nagyobb kiállítók egyesületünknek rendelkezésére bocsátottak. A fejsze-gyűjteményt pedig ugyan ezen alkalomból Hult svédországi gyáros ajánlotta fel egyesületünknek a svéd kiállítás titkárának szives közbenjárására.

E fajta gyűjteményeinkhez csatoltuk továbbá azon vidékek szerint csoportosított eszköz gyűjteményeket is, melyeket az egyesület felkérésére néhány nagyobb uradalom a bécsi kiállításra felküldött.

Alapítványszerűen kezelt agancsgyűjteményünk szintén nagyobbodott, a mennyiben ennek alapítója gróf Forgách Károly ez évben ismét 295 darab agancsot küldött be hozzánk elhelyezés végett, azon nyilatkozattal, hogy a felállítás költségeit — miként a törzsgyűjteménynél — ugy ezen kiegészítésnél is sajátjából fogja fedezni.

Gyűjteményeinknek azt a részét azonban, melyet nem belső helyiségeinkben, hanem székházunk souterrain helyiségeiben szándékoztunk felállítani, ez utóbbiak alkalmatlan volta miatt, sajnos, nem lehet fenntartani s ennél fogva az igazgató-választmány az itt elhelyezett tárgyak közül a szakiskolai oktatásnál is használhatókat legcélszerűbbnek találta az erdőöri szakiskolák között való felosztás czéljából, a nagyméltóságu földmívelési ministeriumnak ajánlani fel, a nagyobb méretű tömegesebb tárgyakra nézve pedig akként intézkedni, hogy ezek az egyesület javára megfelelő módon értékesíttessenek.

Egyesületünk selmeczbányai ösztöndíjasai Szécsi Imre

és Kutassi Béla a mult közgyűlés óta megtartott vizsgálatokon mindig a legdicséretesebb előmenetelt tanúsították. Bemutatott bizonyítványaik alapján tehát, melyek az alapszabályokban kikötött szigorú feltételeket is meghaladó jó vizsgaeredményről taauskodtak, ösztöndijaik megszakítás nélkül kiszolgáltathatók voltak.

*

Áttérve anyagi viszonyaink ismertetésére, a következő adatokat van szerencsém a közgyűlésnek előterjeszteni.

Folyó pénzkezelésünk december 19. lezárt számadása szerint bevételeink az év elejétől a jelzett időig összesen 26,149 frt 30 kr., kiadásaink pedig ezen idő alatt 17,612 frt 01 krra mennek.

Összehasonlítva ezt az eredményt idei költségvetésünkkel, melyben a bevételek és kiadások 26,852 frtra vannak előirányozva, egész biztosan remélhetjük, hogy tényleges pénzkezelésünk a költségvetéshez képest az év végén kedvező eredménnyel fog zárulni.

*

Törzsvagyonunk is a mult évi közgyűlés óta nem csekély mértékben szaporodott.

Mult évi közgyűlésünk alkalmával ugyanis törzsvagyonunk értéke 291,526 frt 91 krral volt kimutatva, jelenleg pedig vagyonunk 300,722 frt 96 krral rug.

Vagyonunk tehát, mint örvendetesén konstatálhatjuk 9,196 frt 05 krral szaporodott.

Törzsvagyonunk pedig következő részletekből áll:

1. Az egyesület alapító tagjainak magánkötelezvényei által biztosított tőkék értéke	63,477 frt 02 kr.,
2. a magyar földhitelintézetnél letétbe helyezett értékpapir készletünk névértéke	27,700 frt — kr.,
3. a székháznak értéke a tényleges építkezési költségek szerint a leltárba átvett berendezési és gyűjtemény tárgyak értékén kívül	194,165 frt 26 kr.,
4. a leltári tárgyak összes értéke	11,381 „ 18 „
5. a könyvtár értéke	3,999 „ 50 „
Összesen:	<u>300,722 frt 96 kr.</u>

(Egyesületünk ezen törzsvagyonában benne foglaltatik azonban a 4,642 frt 50 krnyi letétbe helyezett azon pénzkészlete, mely szintén egyesületi vagyont képez ugyan, de kizárólag irodalmi czélokra van szánva s ennél fogva a felhasználás idejében a törzsvagyonból ismét kiszakítandó lesz.)

Vagyonunk természetét tekintve ezen 300,722 frt 96 krnyi összegből esik:

a Deák Ferencz irodalmi alapítvány tőkéjére	10,000 frt — kr.,
a Wagner Károly alapítvány tőkéjére	11,125 frt 74 kr.
a gróf Tisza Lajos alapítvány tőkéjére	20,000 frt — kr.,
a Bedő Albert alapítvány tőkéjére	12,898 frt 90 kr.,
a székesfehérvári ismeretlen alapítványára	832 frt 10 kr.,
a magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítványra	3,177 frt 67 kr.,

a gróf Forgách Károly által alapított agancs-gyűjtemény értékére esik 1,641 frt 41 kr.

Külön rendeltetéssel bíró alapítványaink értéke tehát 59,675 frt 87 krt tesz ki.

Ezen alapítványok közül a Deák Ferencz és a gróf Tisza Lajos alapítvány tőkájének kimutatott értéke a lefolyt 15 hónap alatt sem változott. Ellenben a Wagner Károly alapítvány tőkéje 314 frt 17 krral, a Bedő Albert alapítvány tőkéje 100 frttal, a székesfehérvári ismeretlen alapítványa 29 frt 86 krral és a magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítvány 177 frt 67 krral növekedett.

Jótékony alapítványaink kamataiból a letett időben két ízben osztattak ki segélyek és pedig az 1890. évi december 20-án tartott választmányi ülésen:

a Wagner Károly alapítványból 15 pályázó 540 frt segélyben,

a gróf Tisza Lajos alapítványból 2 pályázó 180 frt segélyben részesült.

Az 1891. évi december 10-én tartott választmányi ülésen, a Wagner Károly alapítványból 15 pályázó 480 frttal, a gróf Tisza Lajos alapítványból 2 pályázó 180 frttal, a magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítványból 1 pályázó 50 frttal segélyeztetett.

Jótékony alapítványaink közül leginkább a Wagner Károly alapítvány vétetik igénybe, ennél fogva az igazg. választmány indokoltnak találta ezuttal is azt a javaslatot terjeszteni a közgyűlés elé, hogy ezen alapítvány ez idő szerinti 11,125 frt 74 krnyi tőkájének 11,500 frtra leendő kiegészítése elrendeltessék.

*

Az igazgató-választmány f. hó 10-én tartott ülésében tekintettel a magy. erdőtisztek árvaleányait segélyező alapít-

vány nemes feladatára, elhatározta továbbá, hogy ezen jelenleg 3,177 frt 67 krt képviselő alapítvány az év végén bevételeink feleslegéből szintén 3,500 frtra egészítsék ki.

Méltóztassék tehát a tisztelt közgyűlésnek ezen indokolt határozatot is helybenhagyni.

Az egyesületi tagok létszámában a múlt évi közgyűlés óta a következő változások állottak be. Az említett közgyűlés idejében 1 pártoló, 852 alapító és 1,026 rendes, összesen tehát 1,879 tagja volt az egyesületnek. Jelenleg az egyesületi tagok létszáma 1 tiszteletbeli, 1 pártoló, 863 alapító és 1,081 rendes, összesen 1,946 tag; a szaporulat tehát 15 hónap alatt 73 tag; 6 tagnak kötelezettsége azonban 1892. évtől kezdődik.

Tényleg ezen idő alatt 97-en léptek be egyesületünkbe s a szaporulat végeredményében azért mutatkozik kisebbnek; mert időközben a rendes tagok sorából kedvezőtlen anyagi viszonyaik vagy elhalálozás folytán többen kiváltak.

Az előbb kimutatott szaporodásba egyébiránt a folyó hó 10-én tartott választmányi ülés óta felvételre jelentkezett új szaktársak nincsenek beszámítva, kiknek most egyesületünk kebelébe való felvétele tisztelettel kéretik.

Ezen új tagtársak a következők.

Rendes tagok: Nemes Béla, Ránku Miládin és Térfi Béla műszaki dijnokok, ajánlja Nagy Károly; továbbá Jankó Sándor, ajánlja Csiby Lőrincz.

Mindezek után még csupán a múlt évi közgyűlés óta elhunyt tagtársainkról kell megemlékezni.

Kegyeletünket első sorban Divald Adolf igazgató-választmányi tagnak rójuk le, ki az erdészeti irodalom egyik uttörője és az erdészeti egyesület egyik megalapítója volt.

Elhunytak továbbá Abrudbányai Béla igazgató-választmányi tag és Hantos János egyesületünk alapító tagja és

1875. óta pénztárosa, kinek odaadó és hűséges szolgálataért és érdemeinek elismerésül gyászoló családjának az igazgatóválasztmány f. év október 8-án tartott ülésében egyszer s mindenkorra 300 frtnyi kegydíjat szavazott meg, mely intézkedésnek jóváhagyó tudomásvétele kéretik.

Hivatalos uton vett értesítések szerint elhunytak a múlt évben Scultéty Náthán, Krivoss András, Zednik József, — a lefolyt évben pedig Geiszler József, Tavas József, Szántó István, Scheint Adolf, Schuszter Mihály, Kiss Horváth József, Guha Viktor, Szontágh Gusztáv, Gasparecz Pál.

Ezen szomorú kötelesség teljesítése után tisztelettel kéretik a közgyűlés, hogy az eddig követett kegyeletes szokáshoz hiven, ezen elvesztett tagtársak elhunyt felett egyesületünk részvétének jegyzőkönyvileg is kifejezést adni kegyeskedjék.

Mindezek után még csupán egy kötelességet kell teljesíteni. Be kell t. i. jelenteni, hogy egyesületünk egykori alelnökének, néhai Wagner Károly főerdőtanácsosnak sirját az 1888. évi határozat értelmében folyvást gondozásban részesítettük, s hogy halottak napján külsőleg sem mulasztottuk el a szokásos módon kifejezést adni annak a kegyeletnek, melylyel egyesületünk az elhunyt emléke iránt viseltetik.

Ujabb adat az akácz paizstetüről.

Közli: Kiss Ferencz, m. kir. főerdész.

Az Erdészeti Lapok m. évi XI. számában leirt enyvezőkészülék ajánltatik a paizstetük pusztítására is.

Én már több éven át megfigyeltem az akácza paizstetünek életmódját s szaklapunk 1890. évi VI. számu